

רע"פ 2396/16 - מאיר שבת נ' מדינת ישראל

רע"פ 2396/16 - מאיר שבת ואח' נ' מדינת ישראל עליון

רע"פ 2396/16

1. מאיר שבת

2. קרולינה מוצרי מזון בע"מ

נגד

מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

[27.03.2016]

כבוד השופט א' שהם

בשם המבקשים - עו"ד איהאב עיראקי

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד, מיום 6.3.2016, בע"פ 40738-06-15, שניתן על ידי

כב' השופטים א' טל - נשיא; ז' בוסתן; ש' בורנשטיין

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטים א' טל - נשיא; ז' בוסתן; ש' בורנשטיין), בע"פ 40738-06-15, מיום 6.3.2016, בגדרו נדחה ערעורם של המבקשים על גזר דינו של בית משפט

השלום בפתח תקווה (כב' השופטת נ' מימון-שעשוע), בת"פ 115-10-06, מיום 5.5.2015.

בד בבד עם הגשת בקשת רשות הערעור, הוגשה בקשה לעיכוב ביצוע פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד.

רקע והליכים קודמים

2. ביום 4.1.2015, הורשעו מאיר שבת (להלן: המבקש) וחברת קרולינה מוצרי מזון בע"מ (להלן: המבקשת) (ושניהם

ביחד, להלן: המבקשים), לאחר ניהול משפט הוכחות, בביצוע עבירות שונות לפי פקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן: פקודת מס הכנסה או הפקודה), כמפורט להלן: 4 עבירות של השמטת הכנסה מתוך דו"ח שנערך על פי הפקודה, לפי

סעיף 220(1) לפקודה; 4 עבירות של מסירת תרשומת כוזבת בדו"ח, לפי סעיף 220(2) לפקודה; 4 עבירות של הכנה

וקיום של פנקסי חשבונות ורישום כוזבים, לפי סעיף 220(4) לפקודה; ו-4 עבירות של שימוש במרמה עורמה ותחבולה, לפי

סעיף 220(5) לפקודה.

3. מעובדות כתב האישום עולה, כי בשנות המס 1999-2001, ניהל המבקש את עסקו, יבוא ומכירת ירקות קפואים, באמצעות המבקשת, שהינה חברה פרטית שהקים בשנת 1995, ובאמצעות חברה זרה שהקים ורשם בא"י הבתולה, בשנת 1999, עינרד יוניברסל אינק (להלן: עינרד). התשלום ללקוחתה העיקרית של המבקשת, חברת חטיפון על הגל (להלן: חטיפון), ניתן בחלקו כנגד חשבוניות מס של המבקשת, ובחלקו כנגד חשבוניות מס של עינרד. בהתאם, העביר המבקש לחטיפון, בשם עינרד, חשבוניות מס בסכום של ₪ 4,675,883. יצוין, כי בכספים אשר נתקבלו מחטיפון, נהג המבקש מנהג בעלים. בגין הכנסות המבקשים בתקופה האמורה, הגישו המבקשים למס הכנסה דו"חות חלקיים בלבד, לאחר שהושמטה מהם ההכנסה שנצמחה להם באמצעות עינרד. במעשים אלה, כך נטען בכתב האישום, התכוונו המבקשים להשתמט מתשלום מס כנדרש בפקודה, תוך שימוש במרמה ותחבולה. בנוסף, עולה מכתב האישום, כי בין השנים 1998-2001, מסרו המבקשים למס הכנסה תרשומות כוזבות, בכך שכללו בספרי החשבונות של המבקשת הוצאות פרטיות של המבקש ובני משפחתו, אשר לא הוצאו כהוצאות בייצור הכנסה, בסכום כולל של כ-150,000 ₪.
1. ביום 5.5.2015, לאחר שנשמעו טיעוני הצדדים בנוגע לעונש, ניתן גזר הדין בעניינים של המבקשים. לצורך קביעת מתחם הענישה, עמד בית המשפט על חומרת העבירות בהן הורשעו המבקשים ועל נסיבות ביצוען, המצביעות על כך ש"אין מדובר רק בהעלמת מס בסכום נומינלי של 3 מיליוני ₪, אלא גם, בשונה מתיקים אחרים, לא בעבירות התחמקות ממס שנעברו לצורך הישרדות כלכלית בצוק העתים ובנסיבות אישיות ומשפחתיות קשות [...], אלא בבניית מערכת מתוכננת ומתוחכמת להעלמת מס שיטתית בהיקפים גדולים, לצורך השאת רווחים ומימון רמת חיים פזרנית". כמו כן, נתן בית משפט השלום את דעתו לריבוי העבירות ולכך שהמבקש לא נטל אחריות על מעשיו הפליליים ולא החזיר את חובו לקופה הציבורית. בשל כך, קבע בית המשפט כי מתחם הענישה בעניינו של המבקש נע "בין 18 ל-45 חודשי מאסר, מע"ת וקנס משמעותי".
- לאחר מכן, בחן בית משפט השלום את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, ובכלל זאת את "אי נטילת האחריות והסרת המחדלים עד היום [...], והצורך בהרתעת הרבים מפני ביצוע עבירות העלמת מס". לצד הקולה, שקל בית משפט השלום את חלופי הזמן, מאז בוצעו העבירות ועד ליום מתן גזר הדין בעניינים של המבקשים, ואת היעדרו של עבר פלילי משמעותי. בית משפט השלום הוסיף וקבע, כי אין בעובדת היותו של המבקש פושט רגל כדי להצדיק הימנעות מהטלת קנס, אך יש בה כדי להקטין את גובה הקנס. לאחר זאת, גזר בית המשפט על המבקש את העונשים הבאים: 30 חודשי מאסר לריצוי בפועל; 12 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש, בתוך 3 שנים מיום שחרורו, עבירה בה הורשע; וכן, קנס בסכום של 100,000 ₪, או 10 חודשי מאסר תמורתו. על המבקשת, אשר אינה פעילה מזה מספר שנים, הטיל בית המשפט קנס סמלי של שקל אחד.
2. המבקשים הגישו ערעור לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד על פסק דינו של בית משפט השלום, אשר צומצם בהמשך לערעור על גזר הדין בלבד. בית המשפט המחוזי קיבל, באופן חלקי, את הערעור, בציינו את הדברים הבאים: "יש לתת משקל רב יותר לחלופי הזמן ממועד ביצוע העבירות וממועד הגשת כתב האישום, גם אם מביאים בחשבון את תרומתו של המערער [המבקש] לכך, וכן במידת מה גם לנסיבותיו האישיות, הן הבריאותיות והן הכלכליות, ולהקל בעונש המאסר שהוטל על המערער [המבקש] [...]. ראוי גם להקל במידה מסוימת אף בגובה הקנס שהוטל עליו". לאחר זאת, הקל בית המשפט המחוזי בעונש המאסר שהושת על המבקש, מ-30 ל-24 חודשי מאסר לריצוי בפועל. כמו כן, הפחית בית המשפט את שיעור הקנס שהוטל על המבקש, והעמידו על סכום של 70,000 ₪, או 7 חודשי מאסר תמורתו.

- הבקשה לרשות ערעור
3. ביום 23.3.2016, הוגשה הבקשה לרשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי המונחת לפניי, ובד בבד התבקשתי להורות על עיכוב ביצוע של עונש המאסר לריצוי בפועל, אשר הושת על המבקש. לטענת המבקש, עולה בעניינו "שאלה עקרונית המשליכה על רוחו של תיקון 113", והיא "האם זה נכון שבית משפט השלום, יאמץ פסק דין של כב' השופט קרא לקביעת מתחם הענישה ולא יקבל שיקוליו להחרגת עניין מסוים ממתחם זה? האם אותו פסק דין, כלשהוא, טוב לקביעת המתחם ואפשר לאמצו אך לא טוב לקביעת החריגים שקבע. עניין חלוף הזמן?". לגישת המבקש, טעה בית המשפט המחוזי, כאשר לא העניק משקל ראוי לחלוף הזמן מאז ביצוע העבירות ועד למועד מתן גזר הדין, "ולא ראה בתיק כזה כחריג מבין החריגים שיש לסטות מהמתחם בכלל ולהטיל עונש פחות מהמתחם שאומץ". כמו כן, סבור המבקש כי הערכאות הקודמות לא העניקו משקל ראוי למצבו הבריאותי הרעוע, כמו גם למצבו הכלכלי כפושט רגל.
- דיון והכרעה
4. הלכה מושרשת היא, כי רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן במשורה, ובמקרים חריגים בלבד, בהם מתעוררת שאלה משפטית עקרונית או סוגייה ציבורית רחבה, החורגת מעניינם הקונקרטי של הצדדים להליך, או כאשר קיים חשש מפני עיוות דין או אי-צדק ממשי שנגרם למבקש (רע"פ 2143/16 שליפ"ר נ' מדינת ישראל (17.3.2016); רע"פ 361/16 עזאם נ' מדינת ישראל (16.3.2016); רע"פ 1940/16 פולק נ' מדינת ישראל (14.3.2016)). לאחר שעיינתי בבקשה שלפניי על נספחיה, נחה דעתי כי אין מתקיימות במסגרתה אמות המידה המצדיקות מתן רשות ערעור, ומטעם זה בלבד יש לדחות את הבקשה.
5. עוד יש להזכיר, כי הבקשה דנן מופנית כלפי חומרת העונש אשר הושת על המבקש. כפי שנקבע, לא אחת, לא תינתן רשות לערער ב"גלגול שלישי" על חומרת העונש, אלא במקרים בהם ניכרת סטייה קיצונית ממדיניות הענישה המקובלת בעבירות דומות (רע"פ 1878/16 אטרש נ' מדינת ישראל (9.3.2016); רע"פ 1670/16 עווידה נ' מדינת ישראל (6.3.2016); רע"פ 1643/16 ביטון נ' מדינת ישראל (2.3.2016)). בענייננו, אין מדובר כלל בסטייה ממדיניות הענישה המקובלת בעבירות דומות, ובוודאי שאין עסקין בסטייה קיצונית ממדיניות זו, וגם מטעם זה דין הבקשה להידחות. מעבר לזאת, אזכיר כי עונש המאסר שהוטל על המבקש, הכולל 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל, מצוי ברף התחתון של מתחם הענישה שנקבע בעניינו, דבר המבטא התחשבות בכלל השיקולים לקולה.
6. למעלה מן הצורך, אציין כי גם לגופו של עניין לא מצאתי לקבל את השגותיו של המבקש, ודין להידחות. אף אם אניח כי בית משפט השלום אכן נעזר בפסק דין מסוים, לצורך קביעת מתחם הענישה בעניינו של המבקש, הרי שלבית המשפט נתון שיקול הדעת לבחון כל מקרה ומקרה לגופו, ולקבוע את מתחם הענישה כמו גם את עונשו של הנאשם בתוך המתחם, בשים לב לנסיבות העבירה ולנסיבות הפרטניות של הנאשם, תוך התייחסות לכלל השיקולים הרלוונטיים בעניינו. בית משפט זה הבהיר לא אחת כי מלאכת הענישה אינה בגדר הפעלת נוסחה מתמטית, ולפיכך גם אם קיים דמיון בין שני מקרים, אין בכך כדי להביא לבחינה מכאנית של הדברים, תוך העתקה מנאשם אחד למשנהו, מבלי ליתן ביטוי הולם לעקרון הענישה האינדיבידואלי (ע"פ 4949/15 מקדסי נ' מדינת ישראל (17.3.2016); ע"פ 5668/13 מזרחי נ' מדינת ישראל (17.3.2016); ע"פ 5080/15 עביד נ' מדינת ישראל (10.3.2016)). עוד יש לציין, כי ניכר על הערכאות הקודמות כי הן בחנו כראוי את כלל השיקולים הצריכים לעניין ובכללם גם את השיקולים לקולה אשר העלה המבקש בבקשתו. בין היתר, ניתן משקל לא מבוטל להתמשכות ההליכים בתיק זה, ולחלוף הזמן מאז בוצעו העבירות ועד ליום מתן גזר הדין.
7. אשר על כן, דין הבקשה להידחות.
8. לפיכך, מתייתר הצורך לדון בבקשה לעיכוב ביצוע העונש. המבקש יתייב לריצוי עונש המאסר בכלא "הדרים", ביום 3.5.2016, עד השעה 10:00, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון ועותק מהחלטה זו. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: ***** או *****.
- ניתנה היום, י"ז באדר ב' התשע"ו (27.3.2016).